

TARİHİ EŞYA

SOYGUNU

«Tarihî değerlerimiz bir çok bölge-mizde bunu aklından bile geçirmeden yurdumuza gelen yabancıya, âdetâ, «al, beni buradan götür» diye seslenen durumdadır...»

YÜZ milyonlar değerinde tarih hazinelerini silâhsız tek bir yaşlı adamın bekçiliğine emanet eden bir ikinci ülke acaba Dünya yüzünde var mıdır?

Batının en zengin müzelerini gezerken, Türk topraklarından çıkartılıp oralara kaçırılmış pek çok değerli eser görüp yüreği sızlamamış Türk var mıdır? Paris Müzesinin iftiharî Milo Venüs'ü bizim elimizden kaçırılmış değil midir? Musahipzade Celâl'in Aynaroz Kadısı'nda bu gerçeği hikâyeleştirdiğini hepimiz biliriz. Sahnede seyrederken gülüşümüzün arkasında içimizi acı acı burkan bir ağlama arzusu beliriverir.

Türk topraklarını, döviz hazine-nesi turizme açarken, gelenden çok gidebilecek servetlere karşı en olumlu tedbirleri almak zorunluğunu da duymamız lâzımdır. Milli Eğitim, Turizm ve İçiş-leri Bakanlıklarımız, turisti yurda çekmekte birinci plânda yer alan tarihî değerlerin korunması ve çalınmasının önlenmesi için, koordine bir çalışma yapmakta geç kalmışlardır.

Dağıtılan broşürlerimiz, milletlerarası tarih hazineleri hırsızlarını âdetâ gelip bizde faaliyet göstermeğe davet niteliğindedir. İyi ki, bir «Topkapı» filmi yabancılar çevirdiler de, yabancı müze hırsızlarına, sanki modern çalınmadan koruma tertibatımız varmış hissini verdiler. Bu film, aynı zamanda ilgililerimize en az neyi yapmamız gerektiğini, tarihî eşya hırsızlarının neleri göze alabileceklerini öğreten bir ders vazifesini de görme kudretinde idi.

İzmir Arkeoloji Müzesinin maddî değeri milyonlarla ifade edilebilen ve fakat manevî değerinin para ile ölçülmesi mümkün olmayan hazineleri, zavallı silâhsız tek bekçinin bağlanıp öldürülerek, çalınıp kaçırıldı. Bu satırların yazıldığı anda hâlâ ipucu bulunamamıştı ve belki de bizler ve çocuklarımız, yarın bir yabancı ülkenin müzesinde, yurdumuzdan kaçırılmış nice benzerlerinin yanında, o eserleri de hayranlık ve iç burkulmasıyla seyre mahkûm edilmiş durumda kalacağız.

GİDEN UYGARLIK

Türk toprakları, Batı uygarlığına beşik görevini yapmış ve bu görevinin çok değerli hazinelerini sinesinde muhafazaya çalışmıştır. Bu hazinelerin değerini idrak edinceye kadar binlerce, ölçülemeyecek kadar yüksek değerde tarihî eser ilgililerin derzasıyla, sınırlarımız dışına kaçırıldı. Bu hazinelerin değerini id-

YAZAN :

Naci KORKMAZ

(Turizm Bankası eski Genel Müdürü)

rak ettikten sonra, yabancı arkeologların da yardımına, onları toplayıp müzelerimizi zenginleştirirken, yardıma gelenlerin neleri kaçırdıklarını da pek az fark edebildik.

Turiste her karış toprağımızı açıp, onun gelişle döviz sıkıntımıza çare bulup, endüstri alanında kalkınma çabamızı kuvvetlendirmek istedik. Ama tarihî değerlerimiz, bunu aklından bile geçirmeden yurdumuzu gezmeğe gelen yabancıya, âdetâ, «Al beni buradan götür» diye seslenen durumlardadır bir çok bölge-
rimizde....

KAMPANYA GEREK

Biz, açıkta olanların böylece elden gitmemesi için tedbir araştırırken, müzelerimizdeki, devletin koruması altındaki eserlerimizin, zavallı silâhsız bekçileri katledilerek, çalınıp kaçırılmasına başlanmıştır. Eğer suçlular bulunup en ağır cezaya çarptırılmaz ve çalışanlar geri alınmazlarsa, bu soygunculuk âdetâ teşvik görmüş olacaktır. Biz dağıdaki, bayırdaki, sahillerimizde su altındaki değerlerimiz kaçırıyor, tedbir alınmış diye feryad ederken, meğer müzelerimizde bile korunma kapasitemiz sıfır imiş.

İstanbul Arkeoloji Müzesi Müdürü, «Bir ufak torbanın içinde üç yüz milyonluk değer, kolayca çalınabilir, yeterli koruyucu tedbiri alacak tahsisatımız yok» di-diye sesleniyor.

Keban Barajı alanındaki tarih hazinelerini, sular altında kal-

maktan korumak için bir kampanya açmış olan MİLLİYET'e halkın yaptığı yardımları hatırlıyoruz. Maddî ölçülerle değeri ifade edilemeyecek tarih hazinelerimizi korumak için basını-muz bir kampanyaya girersek, hepimizin kıymetli varlığımız olan müzelerdeki eşyanın çalınmasına karşı yeterli tedbirleri alacak maddî imkânları, bu yurdun çocukları, kudretleri oranında yardımlarıyla, müzelerimiz yöneticilerine sağlayabilirler.

ELELE VERELİM

Turiste, kıymetli bir misafir muamelesi gösterip döviz kaynağı değerini ona verelim. Ama aralarına karışacak kötü niyetlileri gözden kaçırmayalım. Ve tarihî değerlerimizi korumak için milletçe elele verelim. Türk basını, bu yolda, Türk halkını uyarma ve yardımlarını sağlamada kendine düşen görevi hakkıyla yapacaktır, inancındayız.